1861. N°. 142.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 27 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 November.

Bij kon. besluit van 22 dezer is benoemd tot regter in de arrond.-regtbank alhier mr. F. B. Coninck Liefsting, thans substituut-officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Assen (In eenige exemplaren van ons vorig nommer was dit berigt niet opgenomen).

— Bij besluit van 14 dezer, nº. 56, heeft Z. M. goedgevonden, aan G. J. Rollandet, mr. C. A. de Vassy en M. H. Esser, alhier, vergunning te verleenen tot het oprigten van een uitkeeringsfonds ter bestrijding van begrafeniskosten, met de kans op een lidmaatschap zonder verhooging van bijdrage in het Nederl. onderling pensioen- en weduwenfonds, overeenkomstig het bij hetzelfde besluit goedgekeurde reglement.

— Heden is aan het Heeren-Logement den Burg alhier afgestapt de heer Ambroie, consul van Frankrijk te Amsterdam.

— In de vergadering van commissarissen der Maatschappij van Weldadigheid, die te Amsterdam wordt gehouden, is van den heer N. Ypey, uit Rijperkerk (prov. Friesland), de aanzienlijke gift van f 500 ontvangen, welk geschenk van een zeer vleijend schrijven vergezeld was.

— De *Staats-Cour.* bevat eene kennisgeving, houdende, dat de berigten naar Nederl.-Indië voortaan tot Alexandrië per telegraaph geseind kunnen worden, om van daar verder met de overlandspost te worden verzonden. Te dien einde behooren zij uiterlijk op den 2den en 17den van elke maand eerstgenoemde stad te bereiken.

— Men verneemt dat dezer dagen aan den minister van koloniën door een in scheikunde en botanie ervaren landgenoot een adres is ingediend, waarbij hij verzoekt door de regering belast te worden met het gaan bestuderen der katoen-kultuur in de Zuid-Amerikaansche staten, om die kultuur, zoo mogelijk [illegible] in onze West-Indische koloniën [illegible] ingevoerd.

— Men deelt het overlijden mede van den generaal-majoor van het Indische leger Meiss, laatstelijk gouverneur van Sumatra's Westkust.

— De directeur der Delftsche akademie heeft aan de ouders of voogden van de kweekelingen kennis gegeven van het sluiten der akademie voor den tijd van twee maanden en als grond dier sluiting opgegeven dat de kweekelingen, niettegenstaande herhaalde aanmaning, geweigerd hebben zich te onderwerpen aan eenige voorschriften van het door den koning bij besluit van 7 Sept. jl. vastgestelde reglement voor die inrigting.

— Namens het studenten-corps der Delftsche akademie is tegen de sluiting van die inrigting een protest openbaar gemaakt. Daarin leest men o. a. het volgende:

In deze oogenblikken is dit onze vurige wensch: dat alle ouders en voogden der studenten zich tot de regering zullen wenden, en vragen, van waar het komt, dat de cursus, waarop men regt heeft volgens de wet van 1842, waarnaar men ook dit jaar heeft laten betalen, plotseling, op eene voor de studiën zoo uiterst noodlottige wijze is afgebroken. En wanneer dan geantwoord wordt; omdat er door de studenten *verzet gepleegd is*, dan hopen wij, dat zij, even als wij doen zullen, ten sterkste mogen aandringen op de benoeming eener commissie van onpartijdige en geachte mannen, die eene enquête omtrent de waarheid van dit beweren zal instellen. Ten einde dit doel te bevorderen, verklaart de senaat, ofschoon de overige studenten huiswaarts keeren, zich ten allen tijde, en waar ook, ter dispositie dier commissie.

In Rusland en Engeland hebben in deze zelfde dagen, ook bewegingen plaats onder de studerende jongelingschap. Daar worden huizen afgebroken, kanonnen in 't water geworpen enz. Hier gedragen de studenten zich, door den geheelen loop der zaak, immer even bedaard en fatsoenlijk. Daar wordt dadelijk eene enquête gedaan, en niettegenstaande al het voorgevallene, de studenten in 't gelijk gesteld. Hier wordt, twee maanden nadat alle grieven zich reeds openbaarden, niet eens eene verklaring van 't gebeurde afgewacht; ja zelfs, eene, bij de eerste bekendwording van 't besluit reeds, beleefd verzochte audiëntie, wordt door den minister kort af geweigerd, omdat hij in geen onderhandelingen met kweekelingen treden kan!

Zal dan het vrije Nederland, in liefde tot regtvaardigheid, moeten onderdoen zelfs voor Rusland?

En zal op dezen weg voortgegaan worden, zelfs zonder het instellen van het geringste onderzoek? Dan, arme Delftsche akademie, wij allen hebben u van harte lief gehad, maar dan zullen velen onzer gedwongen worden, het aantal van die zwervers te gaan vergrooten, die te Luik, Hanover, Zurich enz., daarvan getuigen, dat Nederland rijk genoeg is, millioenen uit te geven voor spoorwegen, maar te arm, om éene goede, dat wil dus zeggen vrije inrigting aan te kunnen wijzen, waar de mannen gekweekt moeten worden, die die spoorwegen zullen tot stand brengen.

Doch, wij willen liever hopen, dat wij de toekomst verkeerd inzien. Wie weet, of bij grondig onderzoek, uit de jongste gebeurtenissen, niet juist volkomen bewezen zal worden, dat eene inrigting van hooger onderwijs niet anders dan vrij wezen mag! De wetenschap is een heilige tempel; mogt men toch eindelijk inzien, dat de deuren van dien tempel nimmer te wijd geopend kunnen worden! — Hoe somber de wolken op dit oogenblik dan ook boven onze akademie zijn zaamgepakt, hoe verward alles ook schijne, de gedachte zal ons immer moed verleenen: dat het uit den chaos was, dat het licht geboren werd!

— Te Rotterdam zijn in de vorige week ten gevolge van den verhoogden waterstand verscheidene bovenlandsche vaartuigen met volle ladingen aardappelen aangekomen. De prijzen, die door de vertraging van aanvoer met 50 cents per mud waren verhoogd, kwamen op het gewone standpunt terug en aardappelen werden bij partijen voor f 4 tot f 4.25 per mud of 70 kilo gram verkocht. Sints de laatste 10 dagen zijn alleen uit Duitschland alleen ruim 16000 mudden aardappelen aangevoerd. De aanvoer van aardappelen uit Engeland en Schotland met stoombooten blijft op kleine schaal [illegible]; naar men vernam zoude er ook enkele ladingen uit Frankrijk komen.

— Met het schip *Johannes Christiaan*, kapt. van Heemstede Obelt, te Nieuwe Diep zeilklaar liggende, zal weder een groot aantal personen uit onderscheiden provinciën van ons vaderland naar de Kaap de Goede Hoop vertrekken; enkele hunner hebben de toezegging eener betrekking aldaar; de meeste evenwel gaan op goed geluk en op gunstige berigten van vrienden of bloedverwanten, in de Kaapkolonie gevestigd, aldaar een nieuw vaderland zoeken.

— Door de studenten in de geneeskunde aan de Utrechtsche Hoogeschool is aan den minister van binnenl. zaken, een adres ingediend, waarin zij te kennen geven dat het hun een hoogst wenschelijk voorkomt, dat er [illegible] besluit van 2 Aug. 1815, ter regeling van het hooger onderwijs, waarbij hun de verpligting wordt opgelegd, alvorens den graad van doctor in de geneeskunde te kunnen erlangen, een academisch proefschrift te schrijven en te verdedigen.

Als drangredenen tot dit verzoek voeren zij aan, dat de voordeelen, verbonden aan het schrijven van een academisch proefschrift, niet opwegen tegen het nut, dat men kan trekken uit eene langere beoefening der medische wetenschappen in het algemeen, — dat de tijd, tusschen candidaats- en doctoraal-examen in den regel beter besteed wordt dan tusschen doctoraal-examen en promotie, en het dus wenschelijk is dat niet eerstgenoemde tijd, gelijk de ondervinding der laatste jaren bewezen heeft, door de vrees van niet tijdig genoeg met het proefschrift gereed te zijn, steeds meer en meer bekort worde; — dat het te voorzien is, dat wanneer de verpligting tot het schrijven van een proefschrift is opgeheven, de proefschriften, al mogen zij in quantiteit afnemen, daarentegen in qualiteit zullen winnen, aangezien het schrijven van een proefschrift, juist door het verpligte, eene gewoonte en een slenter is geworden; — dat wanneer het schrijven van een proefschrift niet noodzakelijk wordt bevonden om geschikte en bekwame regtsgeleerden te vormen, dit a fortiori ten opzigte der geneeskundigen mag worden aangenomen, daar toch het behoorlijk stellen en het uitwerken van een bepaald onderwerp in den regel meer van een regtsgeleerde dan van een geneeskundige wordt gevorderd. — Deze gronden waren door hen aan hunne leermeesters medegedeeld en deze waren aanstonds zeer gunstig voor de zaak gestemd.

— De lessen aan de rijks-kweekschool ter opleiding van onderwijzers te 's Hertogenbosch zullen in het begin der volgende maand worden geopend. Bij beschikking van den 18den dezer maand zijn door den minister van binnenl. zaken 31 jongelingen tot kweekelingen benoemd, welke in 4 studiejaren verdeeld zijn.

— Aan de memoriën van beantwoording op de voorloopige verslagen van de afdeelingen der tweede kamer omtrent de staatsbegrooting ontleenen wij het volgende:

In het antwoord op de aanmerkingen omtrent hoofdst. VI (herv. eeredienst) herhaalt de regering op nieuw de verzekering dat zij op den aangewezen weg van scheiding van kerk en staat onafgebroken zal voortgaan; dat zij zich vooralsnog onthoudt van een bepaald oordeel over de opheffing van de departementen van eeredienst uit te spreken; dat thans een onderzoek is ingesteld omtrent de vraag, in hoe verre de collegiën van toezigt, zoo als zij thans zijn ingerigt, moeten gehandhaafd worden, en in hoeverre de prov. reglementen op het beheer der kerkelijke goederen, met het oog op grondwettige voorschriften, herziening vorderen.

Uit het antwoord op de bedenkingen tegen hoofdst. IX B (financiën) blijkt, dat een wets-ontwerp tot regeling van de zaak der Ommelandskas bij den raad van state aanhangig is; dat omtrent de regeling van het beheer der

vicarie-goederen vooreerst nog niet eene wet zal worden aangeboden; dat de regering wenscht de St. Agatha-goederen deels in het openbaar te verkoopen, deels bij minnelijke schikking aan de tegenwoordige huurders in eigendom af te staan; en dat de zamenstelling van ontwerpen van nieuwe wetten op de *registratie* en op het *zegel* thans is ondernomen. De regering zegt dat het wenschelijk is dat deze twee ontwerpen gelijktijdig worden behandeld, daar beide belastingen naauw met elkander in verband staan. Bij het bestaan van het voornemen om een ontwerp eener geheel nieuwe wet op het zegel in te dienen, ware het niet raadzaam, aan het in de afgeloopen zitting der kamer ingediende voorstel tot gedeeltelijke herziening der bestaande wet op dat middel gevolg te geven. Voorts blijkt nog dat de regering, nu in 1864 het 25-jarig octrooi van de Nederlandsche bank zal zijn verstreken, er geen bezwaar in ziet deze zaak bij de wet te regelen; dat eindelijk eene nieuwe voordragt tot invoering van een uniform-port voorloopig niet moet worden verwacht, en dat de regering bereid is de misbruiken bij de staats-loterij krachtdadig te keer te gaan.

Bij het antwoord op de bedenkingen betreffende het tiende hoofdstuk, doet de minister van oorlog opmerken, dat het uiterst bezwaarlijk is, bij dezelfde onderwerpen, als welke zich steeds bij herhaling voordoen, in nieuwe beschouwingen te treden, en meent Z. E., dat hij in dat opzigt op vroeger gewisselde stukken mag verwijzen.

Het minder eindcijfer der begrooting is wel toe te schrijven aan een minder aangevraagd bedrag voor het materieel der genie, maar deze vermindering is geenszins willekeurig en ook geene bezuiniging, en alleen het gevolg van mindere behoeften voor de legerplaats bij Millingen. Voor het overige vermeent de minister te moeten verklaren, dat eene aanmerkelijke vermindering van het eindcijfer noch voor hem, noch voor een opvolger mogelijk zal zijn. Volgens den minister is het volkomen waar, dat ons leger ontoereikend is voor de behoorlijke verdediging van het vaderland, en dat daartoe de bijstand eener krachtige volkswapening onmisbaar is, ten einde over het grootste gedeelte van het leger, als over eene mobile krijgsmagt, te kunnen beschikken; — dat onze financiële krachten te kort schieten om een leger in stand te houden, 't welk op den voet van oorlog te gelijk in de dienst te velde en in het bezetten der vestingen kan voorzien. Voor het juist begrip der volkswapening moet men, volgens den minister, aannemen, dat deze moet bestaan uit militie, schutterijen en vrijwillige korpsen, welke laatste, terwijl de militie steeds een deel van het leger behoort uit te maken, zich in tijd van oorlog moeten vormen. De minister verklaart, met genoegen te hebben vernomen, dat uit den boezem der tweede kamer stemmen zijn opgegaan ter opwekking van den militairen geest onder de bevolking, maar meent, dat het voorbeeld van Zwitserland op dit land niet toepasselijk kan worden geacht. Hij verlangt in dat opzigt vooral medewerking van de gegoede en verlichte standen der maatschappij en verzekert, dat het alsdan aan geene ondersteuning van de zijde der regering zal ontbreken, door het verleenen van juistheids-wapenen, en onderrigt, ten einde vooral langs dien weg goede en geoefende schutters te bekomen.

'S GRAVENHAGE, 26 November.

Z. M. heeft aan den heer von Pommer-Esche, opper-president der Pruissische Rijnprovincie, het grootkruis der orde van de Eikenkroon geschonken en tot ridder van die orde benoemd den heer Dehont, hoofdambtenaar bij de civiele lijst van den koning der Belgen.

— Z. M. heeft aan mr. J. C. L. A. ridder Nedermeijer van Rosenthal, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid der rijkscommissie voor statistiek.

— Tot substituut-officier bij de arrond.-regtbank te Assen is benoemd mr. M. A. de Savornin Lohman, thans in die betrekking bij de arrond.-regtbank te Hoorn.

— Tot burgemeester der gemeenten Stompwijk en Veur is benoemd de heer T. C. Roering, wethouder van eerstgenoemde gemeente.

— De minister van koloniën zal morgen en die van financiën overmorgen geen gehoor verleenen.

— Bij den minister van binnenl. zaken is ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood ontvangen *f* 136.58, van het état-major en verdere schepelingen van de *Pylades* in O. I.

— De in December 1860 benoemde commissie voor de strafwetgeving in Nederl.-Indië heeft thans aan den minister van koloniën, als resultaat van haren arbeid, aangeboden het ontwerp van een strafwetboek, bestemd om te gelden voor de Europeanen en de daarmede gelijkgestelde ingezetenen van Ned.-Indië, welk ontwerp vergezeld gaat van eene uitvoerige memorie van toelichting.

— Tot lid van de kamer van koophandel en fabrieken alhier is gekozen de heer L. M. Hermans.

— Zaturdag ll. heeft er bij het in aanbouw zijnde huis op het Alexandersveld een treurig ongeluk plaats gehad. Twee bulsems van een steiger, waarop zich eenige werklieden bevonden, braken, waardoor zes werklieden naar beneden stortten. Twee wisten zich echter vast te klemmen, de anderen hebben belangrijke verwondingen en kneuzingen bekomen, waaronder er zich een bevindt, voor wiens leven men beducht is.

— Met Mei aanst. zal de hier gedetacheerde 4e komp. van het reg. veld-artillerie vervangen worden door eene komp. van het reg. rijdende artillerie.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 25 November.

In deze zitting zijn aangevangen de algemeene beraadslagingen over de staatsbegrooting voor 1862. Daaraan namen deel de hh. Dirks, Wichers, Wintgens, de Poorter, van Lynden, Schimmelpenninck, Zylker en Hoffman. De heer Dirks bepaalde zich tot financiële beschouwingen, volgens de rede van den minister van financiën bij de indiening der begrooting uitgesproken. De door de regering gedane becijferingen waren, volgens hem, noch juist, noch duidelijk. — De heer Wichers verklaarde niet in te stemmen met hen die gezegd werden geen vertrouwen in het tegenwoordig ministerie te stellen. Hij zag niet in dat het kabinet ontrouw zou zijn geweest aan zijne verklaring van een liberaal stelsel te zullen volgen. — De heer Wintgens behandelde twee onderwerpen: de politieke gesteldheid des lands in het algemeen en de koloniale quaestie. — De heer de Poorter trad in eenige beschouwingen omtrent het bestaande belastingstelsel, hetwelk hij zeide van dien aard te zijn, dat het Nederland op den weg van vooruitgang terug hield. — De heer van Lynden wees op de onverwachte aftreding van den vorigen minister van buitenl. zaken. Hij wenschte te weten of de reden te zoeken was in de koloniale politiek, en welk dan het stelsel der regering dienaangaande was. — De minister van financiën gaf daarop eenige inlichtingen omtrent hetgeen bij de vorming van het ministerie en de opstelling van het programma was voorgevallen. Aanvankelijk had aangaande de daarin medegedeelde beginselen overeenstemming bij alle ministers bestaan, doch later was gebleken dat tusschen den minister van Zuylen van Nyevelt en den minister van koloniën groot verschil van gevoelen omtrent het beheer der koloniale aangelegenheden bestond, en dit had tot de aftreding van den eerste geleid, en die zelfs bespoedigd nog vóór de afdoening der begrooting, hetgeen de overige ministers gaarne tot later verschoven hadden willen zien. — De heer Schimmelpenninck besprak de quaestie der koloniale politiek, en verklaarde zich met de meerderheid der staten-generaal der natie te dien aanzien behoudend gezind. — De heer Zylker hield daarna eene rede, waarin hij hoofdzakelijk de quaestie van de uitzetting der uitgaven van de staatsbegrooting behandelde. Daartegen had hij groote bezwaren, vooral omdat die vermeerdering verontrustend was.

In den loop der beraadslagingen kwam de minister van justitie op tegen een onderdeel van de rede van den heer Wintgens, waarin de aangenomen en door den koning bekrachtigde wet op de regterlijke organisatie werd aangevallen. De minister zeide te gelooven dat de spr. die wet uit overtuiging had bestreden, maar dat hij haast tot de gedachte kwam of zijne afkeuring zich niet associeert met die van hen, welke bij de beoordeeling der wet meer gelet hebben op het belang hunner beurzen, dan op het algemeen belang der regtzoekenden. De heer W. zeide dat de minister van justitie verpligt was ontzag te koesteren voor de vrijheid van discussie, en dat, als de minister op denzelfden toon zou voortgaan, hij zich verpligt zou zien hem niet te antwoorden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 24 November.

De *Nashville*, het vaartuig van de zuidelijke staten van Noord-Amerika, dat de *Harvey Birch* in open zee heeft verbrand, en de bemanning van dat handelsvaartuig te Southampton aan wal heeft gezet, ligt nog altijd in de genoemde haven. Aan de raadslieden der kroon is de vraag onderworpen of de toelating van dat schip in strijd is met de houding van Engeland tegenover de noordelijke staten.

— Bij den beeldhouwer Casentini, Westminster-bridgeroad, heeft een brand gewoed, waardoor eene schade van 3000 à 4000 £ is aangerigt.

— De Iersche bladen deelen het volgende voorval mede, dat Woensdag jl. te Dublin plaats greep. Een bediende in een hotel, William Wolly genaamd, sedert eenigen tijd zonder betrekking, geraakte in twist met zijne vrouw en schoonzuster over eenige nietige familie-aangelegenheden. In een oogenblik van woede greep hij een pook en bragt haar beiden zeer gevaarlijke wonden toe, doch niettemin slaagden zij er in te ontsnappen. Hij greep nu, door de ontsnapping der beide vrouwen nog meer verwoed, zijne twee nog jeugdige kinderen en sneed met een scheermes beiden den hals af. De moordenaar is onmiddelijk gevangen genomen.

— De nieuwe koning van Portugal, Don Luiz I, heeft bij het aanvaarden der regering eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij, na hulde te hebben gebragt aan de deugden van zijnen voorganger, het volgende zegt: »De staatkundige instellingen mijns lands getrouw in acht nemen, is iets dat mij door mijnen pligt wordt voorgeschreven, en tevens met mijne neiging en gezindheid strookt. Ter uitvoering der voorschriften van het constitutionele charter der monarchie zweer ik de katholijke, apostolische en roomsche godsdienst alsmede de integriteit des rijks in stand te zullen houden, de politieke constitutie der Portugesche natie alsmede de andere wetten des rijks te zullen in acht nemen en doen in acht nemen, en in het algemeen, zoo veel in mijne magt staat, voor het welzijn der natie te zullen zorgen. Deze eed zal door mij in de aanstaande vergadering van de algemeene cortes der Portugesche natie bekrachtigd worden."

— Volgens de laatste handelsberigten uit New-York hebben de graanverschepingen van daar in de maand October ll. eene vroeger nooit gekende hoogte bereikt. Aan tarwe en meel alleen werd voor eene waarde van meer dan anderhalf millioen £ uitgevoerd. De invoer van fabriekaten bedroeg in dezelfde maand slechts eene waarde van 400,000 £ (1,100,000 £ in dezelfde maand des vorigen jaars), en daarvan bestond nog de helft uit wollen goederen, die ten gebruike van het leger besteld waren.

— De schroefstoomboot *North Briton* is op de kust van Labrador vergaan. De bemanning en de passagiers zijn gered.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 November.

Het regt bij keiz. besluit van 17 Dec. 1856 aan de stad Parijs verleend, om entrée-geld voor den toegang tot de effecten-beurs te heffen, is ingetrokken. Dat regt bragt jaarlijks 600,000 fr. aan de stad op. De opheffing wordt door al de dagbladen niet alleen goedgekeurd, maar men voegt er ook den wensch bij, dat nog andere belastingen mogten worden afgeschaft. Wanneer echter de bewering, dat Frankrijk in 1862 400,000 man onder de wapenen moet houden, waarheid bevat, dan zal de heer Fould, in plaats van belastingen af te schaffen, nieuwe belastingen moeten opleggen. Het *Journ. des Débats* toont dit duidelijk aan en zegt dat de *Patrie*, in plaats van een artikel te geven: »over de onmogelijkheid eener

ontwapening," liever een artikel had moeten schrijven: »over de onmogelijkheid voor Frankrijk om niet meer uit te geven dan zijne inkomsten bedragen." Velen gelooven dat men het finantieel evenwigt niet zal kunnen herstellen zonder eene leening.

— De predikant Coquerel is door de regering uitgenoodigd het kerkgebouw in oogenschouw te nemen, dat men ten behoeve der soldaten van de protestantsche geloofsbelijdenis in het kamp van Châlons doet oprigten. Dit gebouw zal in den zomer des volgenden jaars in gebruik genomen worden.

— De *Moniteur* berigt de gevangenneming van Jud. Hij zou te Montélimart gevat zijn. Naar men zegt heeft een persoon die met Jud bekend is geweest, in de tegenwoordigheid van den gevangene gebragt, zijne identiteit ontkend, maar zouden er redenen zijn om die verklaring te wantrouwen.

— Te Caen is zekere Dubois gefailleerd, naar men opgeeft met een passief van 1,200,000 frs.

— De dagbladen berigten de ontvlugting van eenen Russischen gevangene, Michaël Bakounine. Hij was, wegens deelneming aan de revolutie te Dresden in 1848, door de Saksische regering aan die van Rusland uitgeleverd, naar Siberië gebannen en in de vesting Schlusselburg opgesloten. Hij is over het Amur-gebied en Japan ontkomen.

— Volgens een berigt uit Hongkong van 5 Oct., was de staat van zaken in China niet veranderd. De jeugdige keizer was nog steeds te Zehol. Prins Kong heeft het bestuur der buitenlandsche aangelegenheden behouden en stond met het corps diplomatique nog steeds op den besten voet.

ITALIE.

Naar men uit Turyn meldt zijn de geschillen tusschen den generaal Cialdini en het ministerie vereffend en heeft de generaal het bevel over het 4de legercorps weder op zich genomen.

— Brieven uit Rome spreken van desertiën onder de pauselijke soldaten, ten gevolge van de ijverige propaganda der Italiaansche agenten. Zoo waren dezer dagen 20 dragonders gedeserteerd, 10 hunner zijn door de gendarmen opgevangen, en na een hevig gevecht, waarbij aan weerszijden velen gekwetst werden, naar hun garnizoen teruggeleid.

Uit genoemde stad schrijft men nog het volgende: Het officiële dagblad behelst voortdurend berigten van de aankomst van geld of geldwaardige voorwerpen, aan den Paus door geloovigen uit onderscheiden deelen der wereld aangeboden. De Paus heeft zijne dankbaarheid daarvoor aan den dag gelegd, door eene mis »voor de weldoeners van den Heiligen Stoel" te stichten. Deze mis zal dagelijks worden gevierd in eene kapel, verbonden aan het seminarie, hetwelk den naam van den Paus draagt.

PRUISSEN.

BERLIJN, 24 November.

De koning heeft dezer dagen bepaald, dat de kosten der krooning door hem zullen worden gedragen en niet door de schatkist; de som benoodigd tot dekking der kosten, is 2 millioen thaler. — Nog in den loop dezer maand begeeft de koning zich naar Stettin, ten einde die stad in oogenschouw te nemen.

— Uit Bremen meldt men dat aldaar in de gevangenis is overleden zekere Suffert, die gedurende 49 jaren als ambtenaar bij de posterijen heeft gediend en nog voor korten tijd eene zeer aanzienlijke betrekking bij die administratie bekleedde. Sedert eene reeks van jaren had hij zich schuldig gemaakt aan talrooze bedriegerijen, welke bij de ontdekking 170,000 th. beliepen. Eene som van 22,000 th. is door den verkoop zijner bezittingen gered; de vrije stad lijdt derhalve door het gepleegde bedrog een verlies van 148,000 th.

Per Telegraaf.

'S GRAVENHAGE, 26 November. In de zitting van de tweede kamer van heden zijn de algemeene beraadslagingen over de begrooting voortgezet. De hh. Olivier en van Zuylen van Nyevelt hebben het ministerie bestreden, wegens gemis van beginselen, doorzigt en takt. Naar hun gevoelen was men nog op hetzelfde standpunt als bij de ontbinding van het ministerie van Hall. De hh. Betz en Duymaer van Twist hebben de finantiële zijde der begrooting bestreden, uit het oogpunt der finantiële krachten des lands en de groote afhankelijkheid der koloniale baten.

— In de zitting van den gemeenteraad van heden is beraadslaagd over het voorstel van B. en W. omtrent den aanleg eener zeehaven te Scheveningen. Het voorstel strekt tot benoeming eener commissie om met B. en W. en de aanvragers der concessie voor die haven in overleg te treden en van den uitslag rapport te doen aan den raad. Aangenomen met 17 tegen 13 stemmen. Ook aangenomen, met 19 tegen 11 stemmen, het voorstel tot indiening van een adres aan de tweede kamer om uit de onteigeningswet voor den spoorweg Leyden-Woerden, te ligten de *uitsluitende* concessie.

TURYN, 25 November. Sirtori schrijft aan het dagblad van Turyn, dat niemand meer dan hij verlangt om het bevel der vrijcorpsen aan Garibaldi te zien opgedragen. — De *Opinione* verzekert dat, ten gevolge der uitgeschreven ligtingen, het Italiaansche leger weldra 90 regimenten infanterie, 7 brigades bersaglieri en 24 regimenten cavalerie sterk zal zijn.

BERN, 25 November. De bondsraad heeft aan de Fransche regering voldoening gevraagd voor de schending van het Zwitsersche grondgebied nabij Genève, door Fransche gendarmes gepleegd.

LISSABON, 25 November. De koning heeft in den ministerraad verklaard, dat hij, even als zijnen broeder, de constitutionele regerings-beginselen is toegedaan, en dienovereenkomstig regeren zal.

KONSTANTINOPEL, 24 November. In den ministerraad is het voorstel gedaan om aan Omer-pacha versterking van ammunitie en troepen toe te zenden.

BERLIJN, 26 November. Brieven uit Petersburg melden dat het ontslag van den minister van onderwijs, Putiatin, op handen is. Als zijn opvolger wordt genoemd de heer Titoff, voormalig gezant te Konstantinopel. Voorts deelen zij de benoeming mede van den generaal Kryjanowsky tot militair-gouverneur van Warschau, als opvolger van den generaal Gerstenzweig.

MADRID, 25 November. De *Correspondencia* berigt dat baron Tecco zijne paspoorten heeft gevraagd en dat hij morgen zal vertrekken. Spanje stemde er in toe om de staatkundige stukken over te geven, onder voorwaarde echter dat Victor Emmanuel zijne eerste nota's zou intrekken. Victor Emmanuel eischte dat Spanje zijne nota's intrekken of zich tot wettig bezitter der archieven verklaren zou.

STADS - BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten:

1°. dat tot hoofdonderwijzeres der openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs der 1ste klasse voor meisjes binnen deze Gemeente is benoemd Mejufvrouw ADRIANA JOHANNA WILHELMINA RENSSEN;

2°. dat die school geopend wordt den 2den Januarij 1862;

3°. dat tot het doen inschrijven van leerlingen aan de ouders of die hen vervangen gelegenheid wordt gegeven, ter Gemeente-Secretarie, dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), van des voormiddags 11 tot 's namiddags ten 2 ure;

4°. dat bij die gelegenheid moeten worden overgelegd de bewijzen van geboorte-inschrijving en van koepok-inenting der kinderen, terwijl, ingeval zij de natuurlijke kinderziekte hebben gehad, opgave moet geschieden van den naam des Geneesheers die haar heeft behandeld.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.

LEYDEN, 19 November 1861. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

ONDERTROUWD: L. W. E. Rauwenhoff, wedr. 33 j. en E. F. Tobias, jd. 31 j. — L. van Evert, jm. 24 j. en E. C. Rotscheid, jd. 20 j. — J. Kok, jm. 26 j. en A. D. van de Wetering, jd. 26 j. — J. Stoeke, jm. bijna 18 j. en S. Gyzeny, jd. 18 j. — J. den Tonkelaar, jm. 28 j. en J. Wareman, jd. 22 j. — E. Corbram, jm. 35 j. en M. Jansen, jd. 37 j. — W. van Oosten, jm. 23 j. en B. Plantinga, jd. 20 j. — J. J. van Weeren, wedr. 45 j. en M. Jente, wed. 40 j.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 22sten November de heer D. B. Le Jolle, van Amsterdam, in de regten, na openbare verdediging van een proefschrift, behandelende *de wet van 9 Julij 1855 (St. bl. no. 67) in verband met den titel van het burgerl. wetboek over Afwezigheid.*

240ste Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Trekking. Nos. 3334, 12243 en 13400 ieder een prijs van ƒ 1000.
2de » No. 4354 een prijs van ƒ 25000. No. 13836 een prijs van ƒ 5000.

De Vereeniging tot voortdurende ondersteuning der nagelaten betrekkingen van verongelukte visschers der Reederijen te Katwijk aan Zee en Noordwijk aan Zee berigt, met dankzegging, ontvangen te hebben: Door E. LAURILLARD van N. ƒ 2.50 en van wed. W. ƒ 1; en door A. VAN DRIEL van H. ƒ 10 en van X. Z. te 's Hage ƒ 20.

E. LAURILLARD, President.

LEYDEN, 26 November 1861. A. VAN DRIEL, Secretaris.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN,

Directie **BREEDÉ & VALOIS.**

Op Maandag 2 December 1861.

(N°. 4 van het Abonnement.)

KAPITEIN TIC,

Tooneelspel in 3 Bedrijven, naar het Fransch van Labiche en E. Martin, door J. P. Hagen, gemonteerd, zooals dit Tooneelspel meer dan 100 maal te Parijs is opgevoerd. Gevolgd door

ZARINA of de STERREN KONINGIN,

nieuw groot Ballet Pantomime in drie Tafereelen, gecomponeerd en gemonteerd door den Heer Holtzer.

Aanvang ten *half zeven* ure.

MANTELS.

Nog ontvangen eene ruime keuze der nieuwste Modellen van MANTELS welke tot zeer lage prijzen worden opgeruimd.

D. WAFELBAKKER.

De Ondergeteekende heeft bij deze de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij zijnen Winkel **geopend** heeft in **Parapluïen, Wandelstokken**, enz., zich tevens tot het **repareren, overtrekken** van **Parapluïen** enz., minzaam aanbevelende, belovende eene prompte en civiele bediening.

Leyden, 22 November 1861. P. A. SARONI,

Nieuwen Rijn, bij de Koornbeurs, Wijk VII. N°. 37.

Houthandel en Loonzagerij.

De Ondergeteekende, onlangs eigenaar geworden zijnde van den Houtzaagmolen **DE HOOIBERG**, staande even buiten deze Stad, aan de Marendijk, laatstelijk toebehoord hebbende aan de Heeren ZIEGLER EN COMP., alsnu gesorteerd zijnde, neemt de vrijheid zich aan diegenen, welke hem met hunne gunst gelieven te vereeren, aan te bevelen tot het leveren van gezaagde en ongezaagde **Houtwaren**, alsmede tot **Loonzagen**. Door eene prompte en civiele bediening zal hij trachten het vertrouwen zich waardig te maken, hetwelk hij zoo onafgebroken meer dan 40 jaren met zijne andere zaken, als Scheepstimmeren enz., heeft mogen verwerven.

Leiden, November 1861. A. J. VAN HOEKEN.

Er wordt *te huur* gevraagd tegen 1 April 1862, een **Huis**, met minstens 5 of 6 Kamers, op een fatsoenlijken stand te *Leyden*, tegen de huur van *f* 160 tot *f* 180 in het jaar. Brieven *franco* onder Letter **A. B.**, Postkantoor *Tilburg*.

HET WEL...

Bij Burgerlieden zonder Kinderen, waarvan de Vrouw eene burger betrekking bekleedt, op een Dorp nabij *Leyden*, bestaat gelegenheid tot *kraamuitlegging*. Ook is men niet ongenegen zich met de verdere zorg van het kind te belasten. Van de stipste geheimhouding kan men verzekerd zijn. Brieven *franco* onder Lett. **C. D.** aan het Kantoor der Leydsche Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen, Haarlemmerstraat (nabij de Haven) alhier.

OPENBARE VERKOOPING.

Op Dingsdag en Woensdag den 3den en 4den December 1861, des voormiddags ten tien ure en des avonds ten *vijf* ure, zal ten overstaan van den Notaris **A. VAN LEEUWEN**, residerende te *Leyden*, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, publiek, tegen contante betaling worden verkocht eene belangrijke partij **Japansche Goederen**, bestaande in rijk met goud en paarlemoer geïncrusteerde Lakwerken, als: Presenteerbladen, Hombredoozen, Dames-Werkkistjes, Tafeltjes, Theekistjes met porseleinen Bussen, Boekenrekjes en Hangers, Breidoozen, Damestoiletten, porseleinen Koppen en Schotels (6 merks) van de gezochtste dessins, blaauwe en gecouleurde Schotels, Assietten en Borden, Gebakschaaltjes, en Confituurpotten, Trekpotjes enz., Bamboes Stroomandjes en Doosjes, een en ander oorspronkelijk door de Nederlandsche Handelmaatschappij aangevoerd; voorts eene exquise partij **Japansche Soija** en **Cantongember**, wijders **Katoenen Linnen Zakdoeken** enz. en eindelijk eene partij gouden Heeren- en Dames **Horologiën**. Alles ter plaatse voormeld te bezigtigen op Maandag den 2den December 1861, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 3 ure.

OPENBARE VERKOOPING,

om Contant Geld,

op Dingsdag den 3den December 1861, des voormiddags ten 10 ure, van ongeveer veertig hooge, harde en glad opgaande Iepen en 3 Populieren **Boomen**, door elkander van 40 tot 70 duimen over het kruis, geschikt tot allerhande Werkhout, en gemakkelijk te water te vervoeren, benevens eene partij Elzen **Hakhout**, staande aan den Stads Vestwal te *Leyden*, nevens de nieuwe Begraafplaats in de Groenesteeg, zoodanig als dezelve zijn genommerd.

Kunnende worden bezigtigd des daags vóór de verkooping, van des morgens *tien* tot des namiddags ten *drie* ure. Zijnde de toegang over de bovengenoemde Begraafplaats.

St. Nicolaas.

Aan het Magazijn van Papieren en Kantoorbehoeften, Fabriek van Schrijfboeken, Steendrukkerij, Boekbinderij, enz., enz., van

H. J. T. MATVELD, op de Hoogewoerd,

heeft weder de gewone jaarlijksche *opruiming* plaats tot *veel verminderde prijs* van een duizendtal **Prentenboekjes** en **Kinderwerkjes**, zoowel van de laatste als vroegere uitgaven.

Voorts een uitmuntende partij Cartonnagiën, Papeteriën, Albums enz., alles zeer geschikt tot Cadeaux bij het aanstaande St. Nicolaasfeest.

SPEELKAARTEN

in het groot en klein tot zeer lagen prijs, waaronder uitmuntend schuivend met Prent-azen, à 8 Cts per spel.

Door P. C. HOOG, te *Rotterdam*, is heden verzonden:

DE PARTIJ VAN MEVROUW DE POES,

Beweegbaar Prentenboek.

Met Bijschriften van S. J. VAN DEN BERGH. Prijs *f* 1.50.

MERKWAARDIGE MANNEN.

SCHETSEN VOOR JONGENS.

Gedeeltelijk naar het Engelsch, door S. J. van den Bergh. Met 4 fraaije Platen; gebonden. Prijs *f* 1.90.

DE KINDEREN VAN OOM RUTHERFORD,

OF EEN ZOMERTJE OP HET LAND.

Naar het Engelsch van E. WETHERELL. Met 4 fraaije Plaatjes; gebonden. Prijs *f* 1.60.

Zomer- en Wintervreugd.

SCHETSEN EN VERHALEN,

door P. DUYS, D. HOUTKAMP, H. TEPSEMA VINCKERS, W. C. NOACK, P. PARSON, C. v. KOETSVELD C.Hz., J. v. REYN en anderen. Met 4 fraaije Platen; gebonden. Prijs *f* 2.

MERKWAARDIGE VROUWEN.

SCHETSEN VOOR MEISJES.

Gedeeltelijk naar het Engelsch door Mevr. van WESTRHEENE. Met 4 fraaije Platen; gebonden. Prijs *f* 1.90.

DE SCHOEN.

St. NICOLAAS-VERTELLINGEN.

Naar het Engelsch van E. WETHERELL. Met 3 fraaije Plaatjes; gebonden. Prijs *f* 1.50.

BIND GOED AL GOED.

DRIE OORSPRONKELIJKE VERTELLINGEN,

door AGATHA. Met 4 fraaije Plaatjes; gebonden. Prijs *f* 1.25.

DE KLEINE CARTONWERKER.

zijnde eene verzameling van Cartons, waaruit Kinderen een geheel Dorp kunnen zamenstellen. Prijs *f* 1.25.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 25 November.

Tarwe, nieuwe goede en puike van *f* 12.25 tot *f* 12.75; mindere van *f* 10.25 tot *f* 12.00. Rogge: *f* 7.80 à *f* 9.20. Gerst: Winter *f* 6.00 à *f* 7.30. Zomer *f* 5.80 à *f* 6.60.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.00. Pruissische Rogge *f* 8.00 tot *f* 8.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, MAANDAG 25 November.

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gedaan.		pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gedaan.
NEDERLAND.					Dito 1859 . . .	3	$59\frac{1}{4}$	—	—
W. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{15}{16}$	—	Inschr. in Ass.	6	—	—	—
Dito	3	$76\frac{7}{16}$	$76\frac{1}{2}$	—	Cert. van dito .	6	—	—	—
Dito	4	$99\frac{5}{16}$	$99\frac{3}{8}$	$99\frac{3}{8}$	Spoorw. volgef.		194	$194\frac{1}{2}$	$194\frac{5}{8}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	—	—	—	POLEN.				
Handelm. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	—	—	Aand. 1835 . . .	*f*	$165\frac{1}{2}$	—	—
O. I. Leening	4	$97\frac{5}{8}$	—	—	Dito Oblig. . .	4	$75\frac{3}{8}$	—	—
Aand. H. Spw.	$4\frac{1}{2}$	—	—	—	PRUISSEN.				
Dito Rijn-Spw.	$4\frac{1}{2}$	—	—	—	Oblig. 1859 . .	5	$105\frac{3}{4}$	—	—
BELGIË.					Aand. 1854 . .	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Cert. *Rothsch.*	$2\frac{1}{2}$	$54\frac{1}{8}$	—	—	OOSTENRIJK.				
SPANJE.					Oblig. bij *Goll*	5	—	—	—
Obligatiën . . .	$1\frac{3}{4}$	$42\frac{7}{16}$	—	—	Dito	4	—	—	—
Dito Buitenl. .	3	$51\frac{5}{8}$	$51\frac{7}{8}$	—	Dito Metall. .	5	$46\frac{7}{16}$	$46\frac{1}{2}$	$46\frac{7}{16}$
Dito Binnenl.	3	$47\frac{11}{16}$	$47\frac{13}{16}$	$47\frac{3}{4}$	Dito zilv. nat.	5	$55\frac{3}{8}$	$55\frac{1}{2}$	$55\frac{7}{16}$
Bew. Coupons.		$6\frac{11}{16}$	$6\frac{3}{4}$	—	Dito bet. Amst.	5	$69\frac{7}{16}$	$69\frac{9}{16}$	$69\frac{9}{16}$
PORTUGAL.					Dito 1847/52	$2\frac{1}{2}$	$24\frac{3}{8}$	—	—
Oblig.	3	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{5}{16}$	—	BRAZILIË.				
Dito 1856/59	3	$45\frac{1}{4}$	$45\frac{5}{16}$	—	Geldl. 1824 . .	5	$99\frac{1}{2}$	—	—
RUSLAND.					PERU.				
Obl. *Hope & C°.*	5	$101\frac{7}{8}$	102	—	Geldl. 1824 . .	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito 1828/29	5	$101\frac{1}{8}$	—	—	VENEZUELA.				
Cert. 1831/33	5	—	—	—	Oblig.	3	$22\frac{3}{8}$	$22\frac{1}{2}$	$22\frac{3}{8}$
Dito 1840 . . .	4	$74\frac{1}{4}$	—	—	GRENADA.				
Dito *Stieglitz* .	4	—	—	—	Oblig.	4	—	—	—
Dito Nieuwe . .	4	—	—	—	MEXICO.				
Dito 5e Serie .	5	82	$82\frac{1}{4}$	82	Oblig. 1851 . .	3	$26\frac{13}{16}$	$26\frac{15}{16}$	$26\frac{7}{8}$
" 1855, 6e Ser.	5	$93\frac{3}{8}$	$93\frac{1}{2}$	$93\frac{3}{8}$					

Slotkoersen, heden 26 November.

(*per Telegraaf.*)

Ned. W. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{13}{16}$	Rusland, bij *Hope & C°.*	5	pCt.	102
Dito	3 "	$76\frac{1}{16}$	Dito bij *Stieglitz & C°.*	4	"	$74\frac{1}{8}$
Dito	4 "	$99\frac{1}{4}$	Dito Certif. 6e Serie .	5	"	$93\frac{3}{8}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$ "	$140\frac{3}{4}$	Dito Spoorweg volgef.			194
Spanje, Oblig.	$1\frac{3}{4}$ "	$42\frac{3}{8}$	Oostenrijk, Metalliek	5	"	$46\frac{5}{16}$
Dito Binnenl.	3 "	$47\frac{13}{16}$	Dito 1847/1852	$2\frac{1}{2}$	"	$24\frac{1}{4}$
Dito Buitenl	3 "	—	Dito betaalb. te Amst.	5	"	$69\frac{1}{16}$
Portugal, te L. . . .	3 "	$46\frac{1}{2}$	Dito Zilv. Nat.	5	"	$55\frac{5}{16}$
Dito Oblig. 1856/59 .	3 "	$45\frac{3}{8}$	Mexico, Oblig. te L.	3	"	$26\frac{7}{8}$

Spanje, Amort. schuld $17\frac{5}{8}$.

Londen, Consols $92\frac{5}{8}$. **Parijs,** Fr. Rente 70.20. **Weenen,** Metall. 5 pCt. 68.—. Id. Nat. 81.10. Wissel Londen 138.40.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.